

La creativitat com a dispositiu urbà

Publicat per [Interacció](#) [1] el 15/11/2017 - 12:58 | Última modificació: 08/05/2026 - 08:22

Més de vuit anys després, el llibre manté vigència perquè moltes de les preguntes que plantejava continuen obertes. Pot existir una política cultural urbana que no converteixi la creativitat en recurs econòmic? És possible activar cultura sense accelerar processos d'expulsió? I fins a quin punt les administracions públiques són capaces de protegir pràctiques culturals que no encaixen fàcilment en les lògiques de programació, visibilitat o retorn? (n. de l'e., 2026)

Hi ha conceptes que semblen haver nascut per ampliar possibilitats i que acaben convertits en instruments d'ordenació. La creativitat és un d'ells. Durant anys, el paradigma de les "ciutats creatives" s'ha presentat com una alternativa capaç de regenerar barris, activar economies urbanes i atreure talent a través de la cultura. El relat és seductor: la creativitat apareixia com un motor de desenvolupament flexible, innovador i aparentment compatible amb qualsevol ciutat disposada a competir dins la nova economia global. Però rere aquesta promesa també s'hi consolidava una determinada manera d'entendre la ciutat, l'espai públic i la cultura.

El llibre d'Oli Mould, *Urban subversion and the creative city*, parteix precisament d'aquesta tensió. El text, qüestiona la consolidació d'un model urbà que ha convertit la creativitat en una eina de legitimació de processos de gentrificació, turisticació i desigualtat. La crítica de Mould no se situa contra la creativitat en si mateixa, sinó contra la seva captura institucional i econòmica. El problema no és que les ciutats incorporin cultura, sinó que la cultura acabi funcionant com a coartada simbòlica d'operacions urbanes orientades principalment a la competitivitat i a l'extracció de valor.

La primera part del llibre ressegueix la construcció d'aquest paradigma a través de conceptes que continuen ocupant una posició central en moltes polítiques urbanes: marca de ciutat, districtes creatius, clústers culturals, indústries creatives o regeneració urbana. El valor del text no és només descriptiu. Mould mostra com aquests llenguatges acaben configurant una gramàtica política concreta: la ciutat deixa de pensar-se com un espai de convivència i passa a operar com una plataforma de posicionament dins el mercat global de territoris. La cultura hi apareix sobretot com a factor d'atractivitat.

Per això la segona part del llibre és especialment rellevant. L'autor intenta rescatar la creativitat d'aquesta captura institucional i econòmica retornant-la als espais informals, precaris i sovint conflictuals de la vida urbana. La creativitat amb "c" minúscula que reivindica no és la dels grans esdeveniments ni la dels districtes tematitzats, sinó la de les pràctiques quotidianes que desborden la planificació urbana i disputen els usos de la ciutat. Hi apareixen referències al situacionisme, a Guy Debord o a formes d'intervenció urbana que entenen l'espai públic com un camp de conflicte i no com un simple escenari de consum cultural.

Aquest desplaçament és pertinent. Moltes polítiques culturals locals operen sota imaginaris de la ciutat creativa: festivals com a instruments de marca urbana, equipaments concebuts com a motors d'atracció o discursos sobre innovació creativa desvinculats de les condicions materials de vida als barris. El text de Mould recorda que la qüestió no és només quanta cultura produeix una ciutat, sinó qui pot habitar-la, decidir-la i sostenir-hi pràctiques culturals no subordinades a la rendibilitat urbana.

Espais urbans intersticials on la creativitat apareix fora dels circuits institucionals i comercials. La disputa per la ciutat també és una disputa pels usos culturals de l'espai públic.

Defensar la creativitat implica assumir també el conflicte, la dissidència i la capacitat dels ciutadans d'alterar els usos previstos de la ciutat. La cultura deixa així de ser només un instrument de dinamització urbana i recupera una dimensió política més profunda: la possibilitat de produir altres formes de vida urbana.

Referència

Mould, O. (2017). *Urban subversion and the creative*. Routledge

Llibre registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[2\]ERCles \[2\]](#) especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: desenvolupament territorial

Etiquetes: arts i creació

Etiquetes: pensament cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2017/creativitat-dispositiu-urba>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7102>